

Лекція 2

***Тема “Модель.
Моделювання”***

Моделирование - форма человеческой деятельности, направленная на построение, использование и совершенствование моделей

Моделирование - неотъемлемый этап всякой целенаправленной деятельности

Цель - желаемый результат;

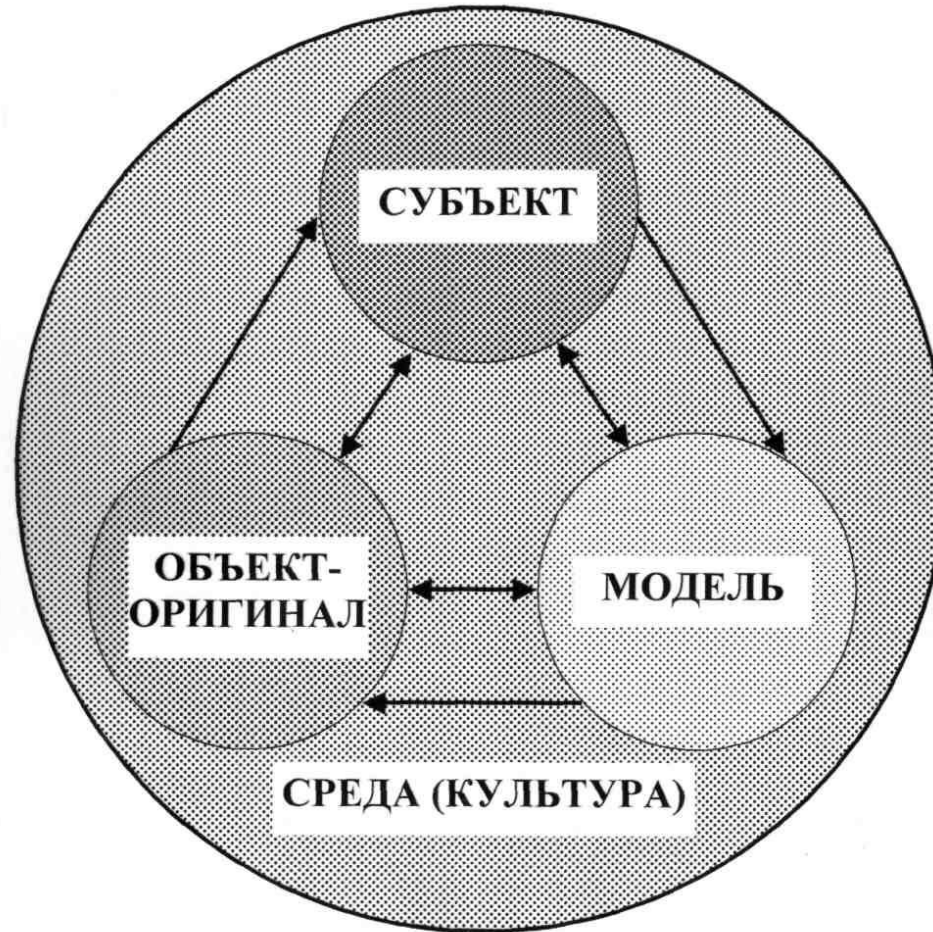
- образ желаемого будущего;

- модель состояния, на реализацию которого направлена деятельность (человека, организации, системы)

Первинне визначення моделі

Модель – деякий допоміжний засіб, об'єкт, який у визначеній ситуації замінює інший об'єкт

МОДЕЛЬ КАК МНОГОМЕСТНОЕ ОТНОШЕНИЕ

Визначення моделі

Модель – об'єкт-замісник, який у визначених умовах може замінити об'єкт-оригінал, відтворюючи властивості і характеристики оригіналу, які відповідають меті моделювання, та має суттєві переваги та зручності в оперуванні або під час дослідження

Визначення моделі

Модель – образ бажаного майбутнього.

Алгоритм діяльності – модель цієї діяльності, яку потрібно реалізувати

МОДЕЛЬ - целевое отображение
действительности (предмета (объекта) или
процесса)

абстрактное или

реальное статическое или динамическое

конечное,

упрощенное,

приближенное

имеющие наряду с

безусловно истинным

условно истинное

и ложное

содержание

Класифікація моделей

(за критерієм засобів моделювання)

Абстрактні (ідейальні) моделі
будуються засобами пізнання.

Матеріальні (реальні) моделі
будуються засобами оточуючого
матеріального світу.

Класифікація моделей

(за критерієм відтворення властивостей у часі та відношенні до інших об'єктів)

Статичні моделі відображають фіксований стан об'єкта-оригінала.

Динамічні моделі відображують процес зміну станів, що дозволяє досліджувати різниці між станами.

Скінченність моделі

Протиріччя – необхідність відображувати нескінченний світ у скінченій кількості відношень.

Модель є скінченою в наслідок

1. Відображує оригінал лише у скінченій кількості станів.
2. Ресурси моделювання скінчені.

Спрощеність моделі

**Модель є спрощеним відображенням в
наслідок**

1. Скінченності моделі.
2. Відображення моделлю головних,
найбільш суттєвих ефектів.
3. Необхідності оперування із моделлю.

Спрощеність характеризує ***якісні
різниці*** між моделлю та оригіналом

Види подібності моделі і оригіналу

Моделі служать ***замісниками*** оригіналу завдяки ***подібності***.

Види подібності:

- *Пряме* (встановлюється через фізичну взаємодію).
- *Непряме* (встановлюється через аналогію, через загальну абстрактну модель).
- *Умовне* (встановлюється через угоду).

Види подібності моделі і оригіналу

Кожна модель має *долю істинності*,
тобто вірно відображує оригінал.

Практика – критерій істинності моделі!!!

Доля істинності моделі:

- *Безумовна істина.*
- *Умовна істина (вірне лише у визначених умовах).*
- *Хибне (те, що не має відношення до оригіналу).*

Адекватність моделі

Модель, завдяки якій успішно досягається поставлена ***мета***, є ***адекватною***.

Адекватність говорить, що вимоги повноти, точності та істинності моделі по відношенню до оригіналу виконані не взагалі, а лише у тій ***мірі***, що є ***достатньою*** для досягнення визначеної ***мети***.

Требования к модели

- наглядность;
- образность;
- визуальность.

**Способ изображения моделей –
графическими языками**

Которые: - являются языками геометрии;
- позволяют выразить любые
математические и логические зависимости;
- отображают структуру любого
реального объекта и любой прикладной
теории

**«Лучше один раз увидеть, чем семь раз
услышать»**

Классификация моделей

(за критерієм спрямованості інформаційних потоків між суб'єктом та оточуючим середовищем)

Тип модели	Цель	Отображает	При расхождении между моделью с действительностью
Познавательная	Теоретическая	Существующее	Изменить модель
Прагматическая	Практическая	Несуществующее, но желаемое и осуществимое	Изменить действительность
Образовательная	Развитие личности	Существующее и несуществующее	Изменить модель и действительность

Классификация моделей

Цель разработки модели	Действия	Модель
Для получения новых знаний	Установление и изучение связей и закономерностей, возникающих в процессе функционирования системы	Познавательная
Для совершенствования функционирования системы	Разработка научно- обоснованных управленческих организационных и других подходов	Прагматическая
Для процесса обучения	Структуризация и классификация научных и практических знаний, навыков, умений	Образовательная

МОДЕЛЬ ЕСТЬ ОТОБРАЖЕНИЕ.....

_____ для кого? _____ →

_____ зачем? _____ →

_____ чего? _____ →

_____ какими средствами? _____ →

_____ в какой среде? _____ →

_____ какого качества? _____ →

_____ каким способом? _____ →

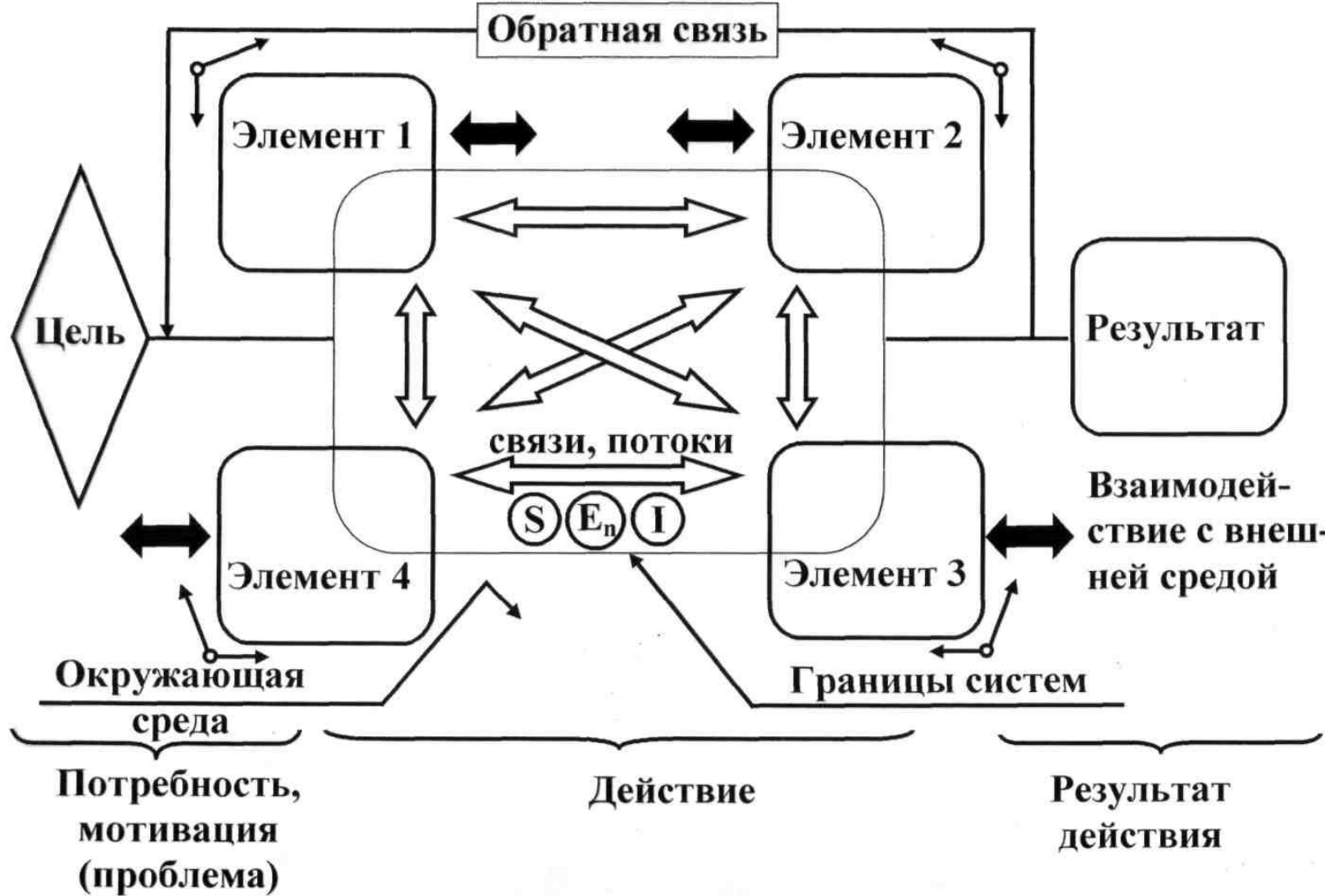
МОДЕЛЬ

Визначення моделі

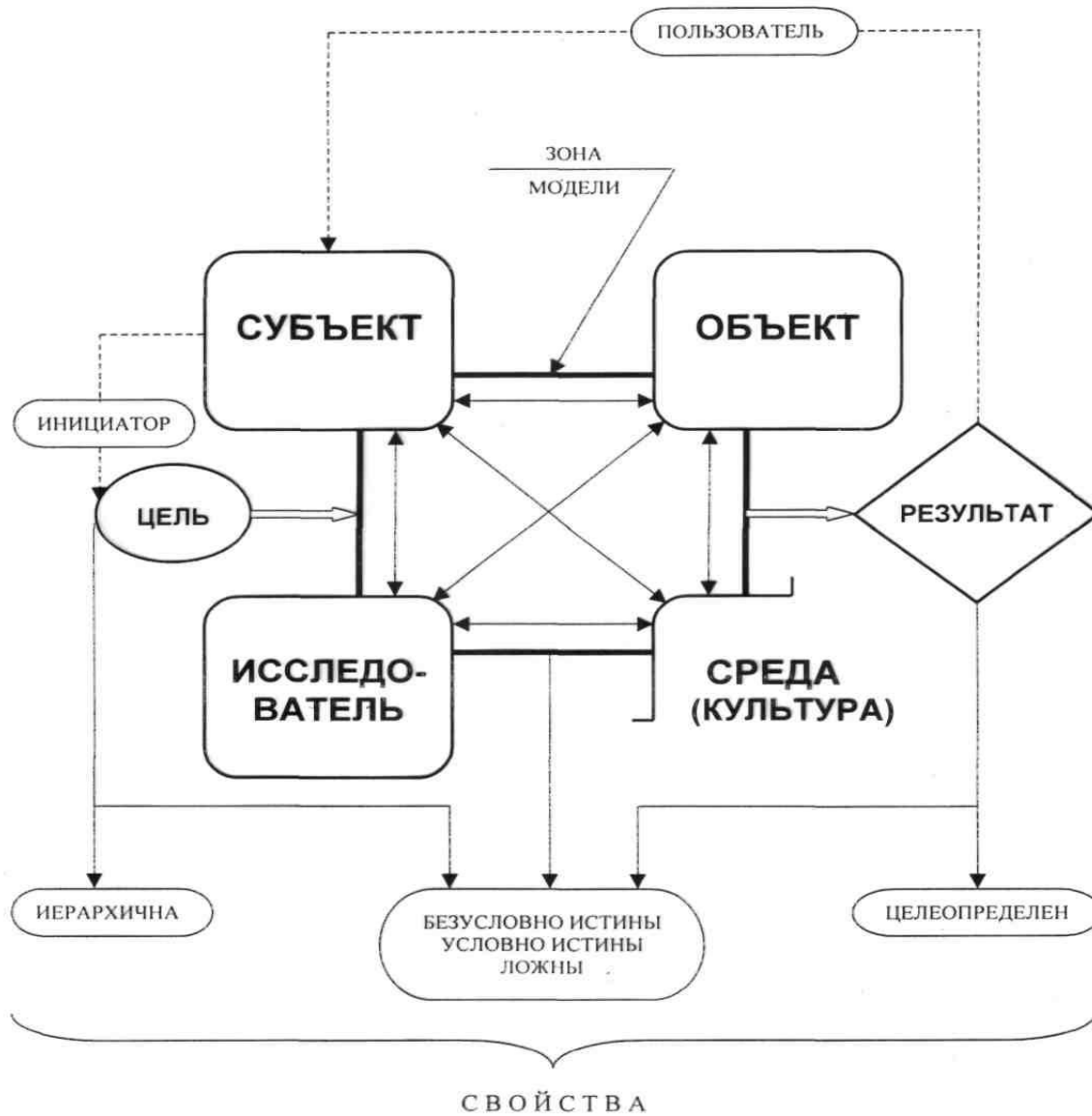
Модель

***є системним відображенням
оригіналу***

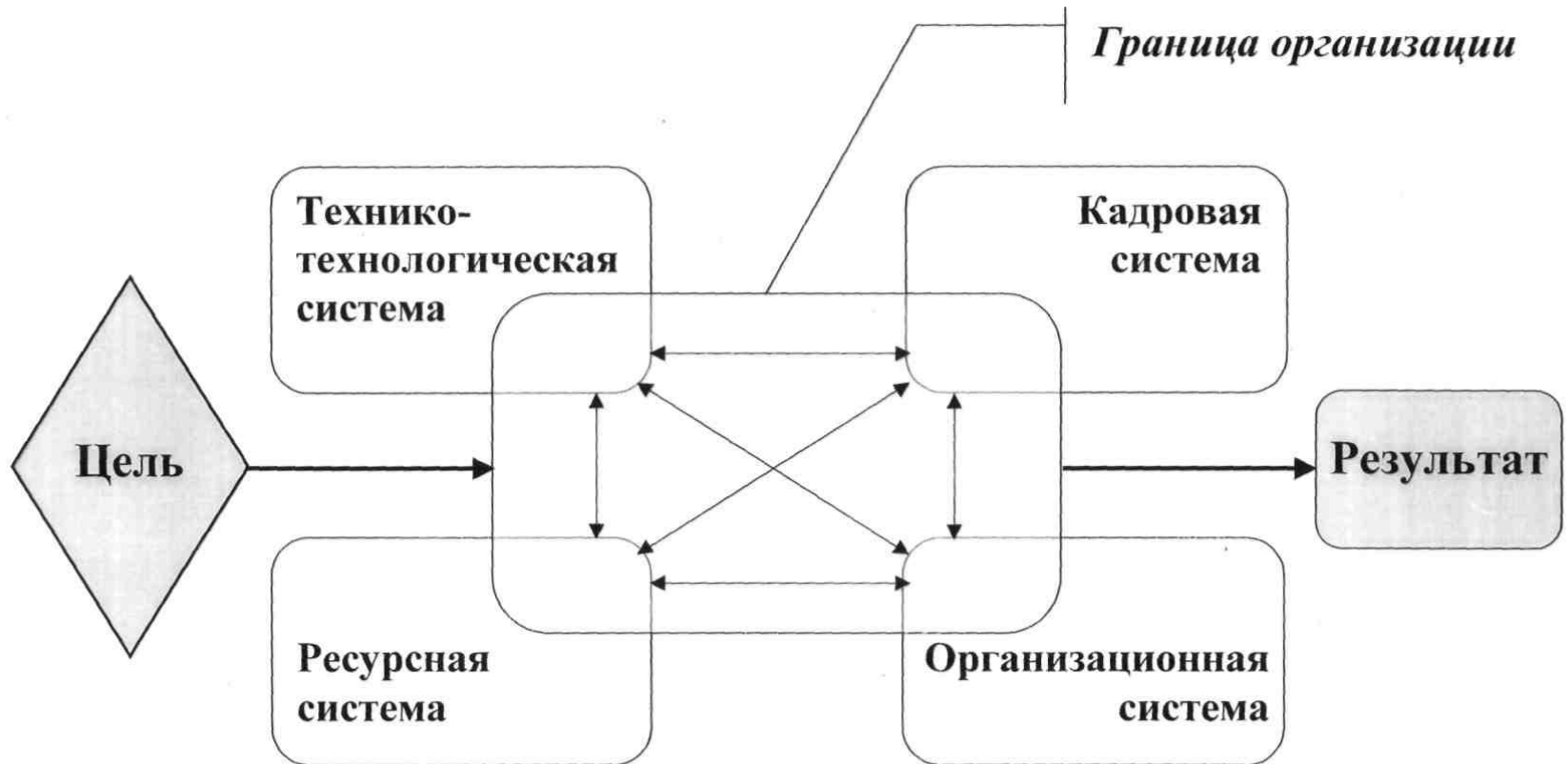
МОДЕЛЬ СИСТЕМЫ

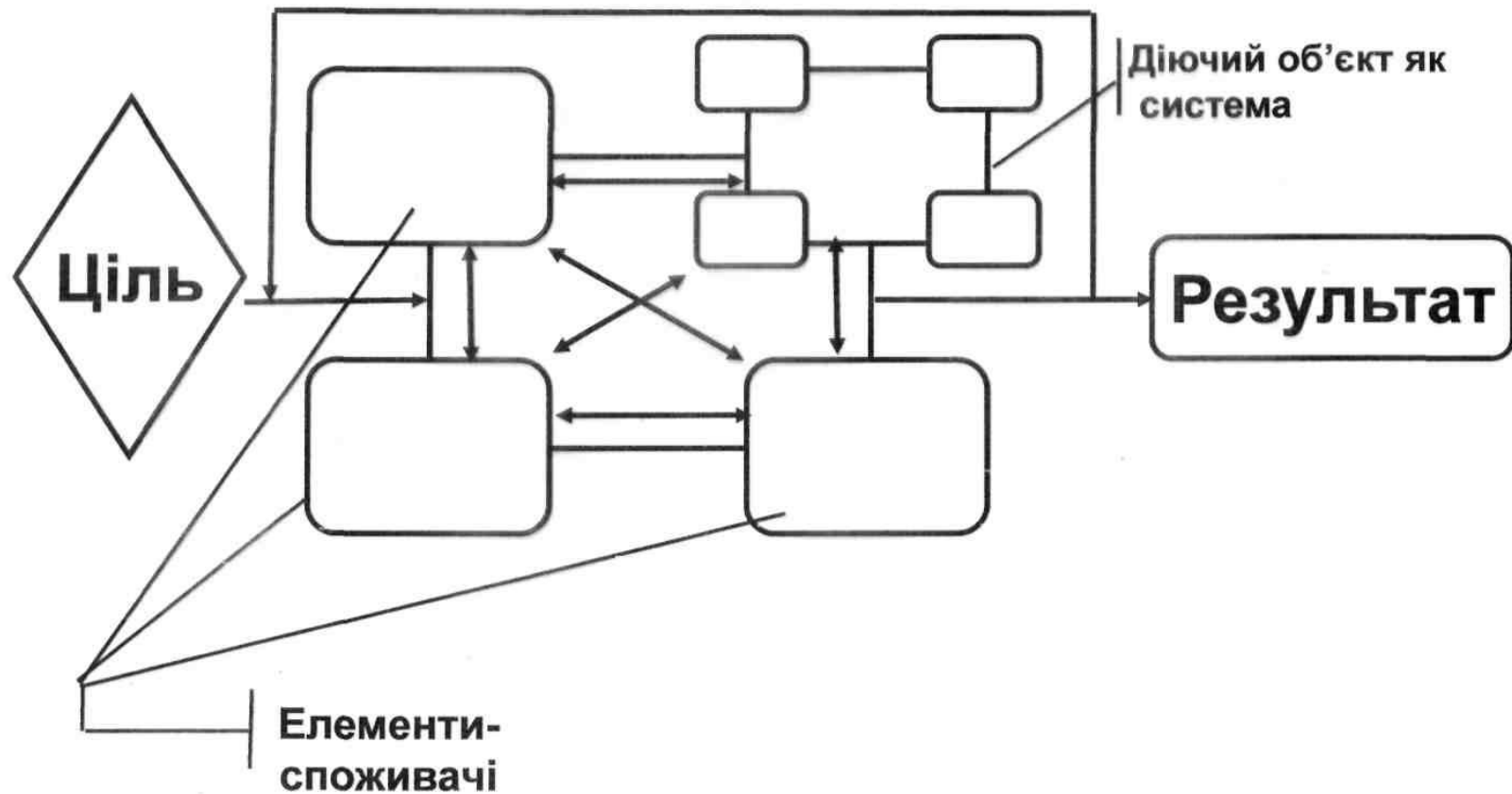
СИСТЕМНАЯ МОДЕЛЬ МОДЕЛИ

Системная модель организации

Модель більшої системи, в якій діючий об'єкт є її елементом

Теорія щастя як кількісна модель сутності цього поняття

Аксиомы:

1. Каждый индивид наблюдает окружающую его реальность (P) и имеет свое представление о желательном состоянии реальности, т.е. идеал (I) (это может быть идеал любого уровня – идеал вкусного обеда, любимой работы, человеческого общения, настоящего друга, справедливости и т.п.).
2. Мерой счастливости индивида можно считать функцию, монотонно зависящую от степени совпадения P и I : чем сильнее они различаются, тем менее счастлив индивид.
3. Каждому индивиду присуще природное стремление к повышению своей счастливости.

Способи підвищення щастливості індивіда

- а) **змінюючи реальність, приближати її до ідеалу** ($P \rightarrow I$). В залежності від ідеалів маємо спектр індивідів, йдущих по цьому шляху – від революціонерів, реформаторів, просвітителів, через “рядових” тружеників, до (к сожалению) порушників законів;
- б) **сближати реальність і ідеал з допомогою змінення ідеала** ($I \rightarrow P$). Знову маємо спектр осіб, слідуєть такої можливості: від конформістів до циніків, але в цьому ряду є і звичайні люди, відмовляючіся від несбыточных ідеалів;
- в) **підміняти реальність її ілюзією**, зменшуючи тим самим розходження реальності і ідеала. Тут очевидна роль алкоголю, наркотиків; але не стоить ли в цьому ж ряду “масова культура”? А “ложь во спасение”, наприклад в відносинах між лікарями і смертельно хворими пацієнтами?
- г) **зберігати баланс** при привитті ідеалів: ідеал повинен бути потенціально досяжним.